

ประเภทของภูมิปัญญาด้าน การปกครอง

ชื่อภูมิปัญญา ประวัติเจ้าพ่องาแดง

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

การบนบานขานกล่าว

จะเป็นเรื่องของการบนบานขานกล่าวของประชาชนว่าจะเป็นเรื่องอะไรจุดประสงค์ส่วนใหญ่ก็คือให้ประสบความสำเร็จในเรื่องที่จะบนบานขานกล่าวนั้น

ของที่จะแก้บนนั้นแล้วแต่คนดูแลศาลหอลานคำจะวัดว่าได้อะไรกรณวัดว่าจะวัดด้วยไม้วัดว่าเจ้าพ่อจะรับสิ่งแก้บนเป็นอะไรเช่น เหล้าพัน ไก่คู่ เล้าพันหมู 1 ตัว เป็นต้น

ความเป็นมา

กาลครั้งหนึ่งมีพญาขอมปกครองอยู่ดอยปูลัน มีลำแกวใหญ่อยู่ที่นั่น ต่อมาได้แต่งงานกับนางบัวเขียว มีลูกชายคนหนึ่งชื่อ เจ้าคำแดง ได้แต่งงานกับเจ้ากุกหลกหล่ม เมืองลาวบ้านใหม่ก็ได้มอบบ้าน น้ำมวบ ให้ครอบครอง และได้ตั้งชื่อตนเองว่า เจ้าพ่อซ่างงาแดง และท่านได้สะสมทรัพย์สมบัติน้ำหนักรวมกันได้สองร้อยบาทตราซั่ง เมื่อท่านได้เสียชีวิตไปแล้วท่านก็ยังเฝ้าทรัพย์สมบัติอยู่ที่นี้ และในรัชการที่ 6 แห่งราชวงศ์จักรีมีพวกจีนฮ่อเข้ามาปล้นสะดมในประเทศลาวทางประเทศลาวได้ขอความช่วยเหลือจากประเทศไทยจึงมีคำสั่งให้เมืองน่านซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านที่ติดกับประเทศลาวให้เกณฑ์ทหารที่มีฝีมือไปช่วยเหลือเมืองลาวเจ้าครองเมืองน่านจึงได้จัดทหารที่มีฝีมือไปช่วยโดยให้ทหารเอกที่ชื่อว่า เจ้าน้อยนันทาคำข่า และเจ้าหลวงสานำทหารออกไปช่วยรบก็มี ท้าวจอมใจเหล็ก แสนหาญคำเป็ก และพญาปราบ ซึ่งเป็นชาวบ้านจิ่ง อำเภอ เวียงสาไปช่วยปราบพวกจีนฮ่อจนได้รับชัยชนะกลับมา

ต่อมาในปี พ.ศ. 2418 ท้าวจอมใจเหล็ก และ ท้าวแสนหาญคำเป็ก ได้อพยพจาก บ้านจิ่ง มาตั้งหลักปักฐานมาอยู่ที่ บ้านน้ำมวบ และได้ทราบประวัติความเป็นมาของ เจ้าพ่อซ่างงาแดง จึงได้ตั้งศาลหอลานคำของเจ้าพ่อซ่างงาแดง ไว้เป็นที่เคารพสักการะของประชาชนตลอดไป

อุปกรณ์เกี่ยวกับการเคารพบูชา

เทียน ดอกไม้ หมาก พู

กระบวนการ

วิธีการแก้บน

1. นำเอาของที่จะแก้บนมาประเคนให้เจ้าพ่อโดยคนดูแลศาลเจ้าพ่อเป็นคนทำ ใช้ไม้วัดว่าเป็นตัวถามแล้วก็วัดว่า

2. นำเอาของที่จะมาแก้บนไปทำเป็นอาหารถวายเจ้าพ่อโดยขั้นตอนต่างจะอยู่ในการดูแลของคนดูแลศาลจนเสร็จพิธีจากนั้นก็กราบลากลับได้

แหล่งข้อมูล

เด็กหญิงสุกัญญา ปาทอง โรงเรียนบ้านน้ำมวบ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน